Základní škola a Mateřská škola Věž, Věž 100, 582 56, IČ: 75017466

Minimální preventivní program

Čj: ZSaMSVez-104/2026

E-mail: skolkavez@seznam.cz
Zřizovatel: obec Věž
Ředitelka (statutární zástupce): Mgr. Alžběta Mach, MBA, LL.M.
Zpracovala: Mgr. Zuzana Sommerová, zástupce ředitele pro předškolní vzdělávání
Projednáno na pedagog. radě dne: 27. 8. 2026
Platnost dokumentu: od 1. 9. 2026
Školní vzdělávací program MŠ – Cesta za poznáním
Počet tříd 1, věkově smíšená
Počet dětí 22

Obsah

Charakteristika programu 2
Vymezení obsahu a formy prevence v rámci kompetencí podpory zdraví a zdravého životního stylu 2
Charakteristika školy 3
Analýza momentálního stavu 3
Cíle minimálního preventivního programu 4
Zásady efektivní primární prevence 5
Cíle, kterých chceme dosáhnout v pěti oblastech prevence 5
Organizace prevence a kompetence zaměstnanců 9
Vzdělávání pedagogických pracovníků 10
Spolupráce s odborníky a jinými organizacemi 11
Vyhodnocování programu 11

Charakteristika programu

Děti v předškolním věku se mohou setkat s patologickými jevy, jako jsou například ohrožení na životě – šikana, týrání, zneužívání nebo drogy (především kouření a alkohol). V předškolním věku získávají poznatky o světě a vytvářejí si s naší pomocí první postoje k různým skutečnostem. Je tedy velmi důležité zahájit prevenci právě v době předškolního vzdělávání a poskytnout jim potřebné informace takovou formou, která bude přiměřená jejich věku a chápání. Preventivní program vychází z RVP PV a opírá se ve svých cílech zejména o sociální kompetence – děti projevují citlivost a ohleduplnost k druhým, pomáhají slabším, rozpoznají nevhodné chování, vnímají ubližování a agresivitu, dítě chápe, že vyhýbání se řešení problémů nevede k cíli. Zejména je důležité vytváření zdravých životních návyků, ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi a dospělými, a vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.

Vymezení obsahu a formy prevence v rámci kompetencí podpory zdraví a zdravého životního stylu

V předškolním věku mezi kompetence podpory zdraví a zdravého životního stylu, které jsou zároveň prevencí rizikového chování, patří:

- sebedůvěra, samostatnost a sebejistota
- podpora zkušeností, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit
- schopnost přizpůsobení se životu v sociální komunitě, vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu, schopnost přiměřeně kriticky myslet a rozhodovat se
- seberozvíjení
- motivace k aktivnímu poznávání a prožitkům
- rozvoj tvořivosti a estetického cítění
- systematický rozvoj dovedností, které vedou k osvojení zdravého životního stylu, zdravotní prevence

Z oblasti prevence by dítě na konci školního roku mělo:

- mít znalosti o tom, co dítěti pomáhá být zdravé a v bezpečí, co mu škodí, znát důsledky požívání některých látek pro zdraví
- rozumět tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví
- zajímat se o udržování svého těla ve zdraví, chápat, že zdraví se musí chránit
- napomáhat vlastnímu zdraví aktivním pohybem a zdravými životními návyky (zdravá výživa a životospráva)
- mít vytvořenou představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, zneužívání léků)
- vědět, že kontakty s některými lidmi mohou být nebezpečné
- znát pravidla společného soužití ve skupině
- hodnotit své chování i chování druhých
- mít a hájit vlastní názor
- akceptovat kompetentní autoritu
- vnímat lidi s jejich odlišnostmi povahovými, tělesnými, rasovými, kulturními jako přirozený stav
- přistupovat aktivně k problémům, řešit problémy
- vědět, že je více možností řešení konfliktů

- kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad
- chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si sociální role
- spoluvytvářet prostředí pohody ve svém okolí

Je důležité, aby si děti osvojily tyto znalosti a dovednosti. Pokud ne, mohou být v pozdějším věku zasaženy různými nežádoucími jevy.

Charakteristika školy

Naše mateřská škola je venkovskou jednotřídní mateřskou školou, která je součástí subjektu Základní škola a Mateřská škola Věž, jejímž zřizovatelem je obec Věž. Mateřská škola má kapacitu 28 dětí a svým prostorovým uspořádáním a personálním obsazením odpovídá mateřské škole rodinného typu. Toto prostředí umožňuje dětem bezproblémový přechod z rodinného do kolektivního prostředí. O umístění v MŠ projevují zájem rodiče místních dětí i rodiče dětí z vesnic přilehlých – Skála, Leština, Jedouchov, ale i z Havlíčkova Brodu.
Mateřská škola je umístěna uprostřed obce Věž cca 100 m od školy základní. Budova je přízemní, její součástí je kuchyně, školní jídelna pro děti ze ZŠ a přilehlá školní zahrada s velkým počtem herních prvků. Vnitřní třída je rozdělena zasunovacími dveřmi na dvě místnosti. Jedna místnost slouží jako herna se stolečky a jídelna, druhá pak jako herna, tělocvična a ložnice, na kterou navazuje umývárna a šatna. Vybavení MŠ, nábytek, tělocvičné nářadí i hygienické vybavení jsou zdravotně nezávadné, bezpečné a odpovídají počtu dětí. Hračky jsou umístěny dostupně pro všechny děti, což vede děti ke spontánním činnostem, podporuje samostatnost a seberealizaci. Děti se podílejí na výzdobě prostředí MŠ svými výtvory.
Vzhledem k rodinnému a věkově smíšenému charakteru naší jednotřídní MŠ se Minimální preventivní program zaměřuje především na posilování proaktivních vztahů mezi staršími a mladšími dětmi (ochrana, pomoc, tolerance). Klíčovým prvkem je bezpečné zvládání naplněné kapacity třídy prostřednictvím jasně nastavených třídních pravidel a rituálů pro proměnu prostor (herna/ložnice/tělocvična).

Analýza momentálního stavu

K posouzení problematiky primární prevence sociálně patologických jevů sloužily následující metody:
- monitoring klimatu třídy učitelkami (průběžné pozorování)
- rozhovory s dětmi a jejich zák. zástupci (třídní schůzky, průběžné individuální rozhovory)
- spolupráce s odborníky (pracovníci PPP, SPC, sociální pracovnice)

V průběhu školního roku věnoval pedagogický sbor zvýšenou pozornost prevenci rizikového chování a eliminaci projevů sociálně nežádoucího jednání v dětském kolektivu. Pedagogové intenzivně řešili opakující se konfliktní situace vznikající u obou integrovaných dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními (PO). Tyto situace zahrnovaly zejména fyzické ubližování ostatním dětem (u každého v jiné míře), prvky agresivního chování, nevhodné zacházení s materiálním vybavením třídy (házení s hračkami) a vědomé nerespektování nastavených pravidel soužití.
Všechny tyto incidenty byly pedagogy řešeny bezodkladně, přímo v situaci, s využitím metod situační intervence a formativního působení. O vzniklých situacích byli pravidelně a transparentně informováni zákonní zástupci dotčených dětí, se kterými pedagogové aktivně konzultovali jednotný výchovný přístup.
V návaznosti na tyto krizové momenty byla v rámci třídního kolektivu cíleně posilována

oblast osobnostní a sociální kompetence dětí. Učitelky efektivně využívaly metodologii řízených rozhovorů v ranním kruhu, sociální hry a dramatizaci modelových situací (např. s pomocí třídního maskota veverčáka Huga), což dětem pomohlo lépe porozumět emocím druhých a rozvíjet empatii. V průběhu celého roku byla s dětmi průběžně reflektována, vizualizována a upevňována společná třídní pravidla. Díky těmto včasným intervenčním a preventivním krokům se podařilo udržet bezpečné psychosociální klima ve třídě a podpořit plynulý proces inkluze dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Silné a slabé stránky v oblasti prevence

Co se škole dlouhodobě daří (Silné stránky):

- **Komunikace s rodinou:** Efektivní oboustranná komunikace s rodiči a jejich aktivní zapojení do chodu mateřské školy i společných akcí.
- **Klima a personální zázemí:** Udržování pozitivního psychosociálního klimatu školy a funkční, otevřená spolupráce mezi všemi zaměstnanci.
- **Rozvoj dětí:** Systematický a úspěšný rozvoj komunikačních dovedností dětí jako základní prevence sociálního vyloučení.
- **Síťování a externí spolupráce:** Úzká a produktivní spolupráce s odbornými pracovišti (PPP, SPC), základní školou a složkami Integrovaného záchranného systému (PČR, HZS, Záchranáři).
- **Prostředí MŠ:** Průběžné materiální zvelebování vnitřních i venkovních prostor budovy a přilehlé zahrady.

Oblasti vyžadující zlepšení (Slabé stránky a výzvy):

- **Využití školní zahrady:** Limitované možnosti využívání školní zahrady pro řízenou výuku a specifické preventivní aktivity ve větším rozsahu, a to z důvodu chybějících materiálně-technických podmínek.
- **Vzdělávání rodičů:** Nízký zájem zákonných zástupců o klasické formy osvěty (besedy, přednášky) k odborné preventivní problematice.
- **Nejednotnost výchovných přístupů:** Přetrvávající rozdíly mezi liberálním přístupem v některých rodinách a nastavenými hranicemi/pravidly v mateřské škole, což u dětí (zejména s PO) zvyšuje vnitřní neklid a tendenci testovat hranice.

Cíle minimálního preventivního programu

Dlouhodobé cíle (Strategické):

- **Posilování resilience dětí:** Zvyšovat psychickou odolnost dětí vůči rizikovému chování a společensky nežádoucím jevům.
- **Rozpoznání rizik:** Učit děti přiměřeně věku rozpoznat nebezpečné či nežádoucí situace a umět na ně správně reagovat (např. odmítnutím).
- **Systémová integrace:** Preventivní výchovně-vzdělávací působení stabilně udržovat jako neoddělitelnou součást Školního vzdělávacího programu (ŠVP).

- **Podpora zdraví:** Důsledně naplňovat klíčové kompetence podpory zdraví a zdravého životního stylu u dětí.
- **Klima plné důvěry:** Budovat bezpečné psychosociální klima školy i třídy a navozovat atmosféru vzájemného respektu mezi dětmi, rodiči a zaměstnanci.
- **Spolupráce a osvěta:** Aktivně rozvíjet partnerství s rodiči a realizovat pro ně vhodnou osvětovou činnost v oblasti zdravého životního stylu.
- **Poradenství a podpora:** Poskytovat základní metodické a poradenské služby rodičům i pedagogům při řešení výchovných problémů.
- **Profesionální rozvoj:** Podporovat proaktivní postoj pedagogů k prevenci a zajišťovat jejich další vzdělávání (DVPP) v oblasti rizikového chování.

Krátkodobé cíle (Operační pro daný školní rok):

- **Včasná diagnostika:** Průběžně analyzovat chování dětí a včas identifikovat jedince či rodiny, které potřebují krátkodobou nebo zvýšenou podporu.
- **Individualizace metod:** Stanovovat cílenou motivaci a metody práce (např. pro děti s podpůrnými opatřeními), které plně respektují věková specifika heterogenní třídy.
- **Vyvážený režim dne:** Organizovat řízené i spontánní aktivity tak, aby byl zajištěn dostatečný prostor pro individuální činnosti a odpočinek dětí.
- **Rozvoj vrstevnických vztahů:** Cíleně rozvíjet sociální a komunikační dovednosti mezi věkově smíšenými dětmi s důrazem na kooperaci.
- **Pedagogický monitoring:** Zabezpečit pravidelné setkávání pedagogických pracovníků za účelem včasného vyhodnocování klimatu třídy a okamžitého řešení vzniklých problémů.
- **Sdílení dobré praxe:** Podporovat vzájemnou výměnu zkušeností mezi pedagogy, vycházející z každodenní praxe i absolvovaných vzdělávacích kurzů.

Zásady efektivní primární prevence

- zásada včasného začátku (formování osobní orientace, postojů a názorů)
- zásada komplexnosti (spolupráce školy, rodiny a široké veřejnosti)
- zásada přiměřenosti (preventivní působení přizpůsobit věku dítěte)
- zásada pozitivní orientace (respektující přístup)
- zásada včasné intervence **(**bezodkladnosti**)**

Cíle, kterých chceme dosáhnout v pěti oblastech prevence

1. Zdravý životní styl

Cíle:

- **Podpora celkového zdraví:** Systematicky u dětí rozvíjet základy zdravé životosprávy, duševní hygieny, správného biorytmu (střídání aktivity a odpočinku) a technik zvládání emočního stresu či napětí.
- **Vztah k vlastnímu tělu:** Upevňovat u dětí pozitivní sebepojetí, přijetí vlastního těla a úctu k jeho jedinečnosti (prevence budoucích poruch příjmu potravy a nezdravých diet).

- **Rozmanitost životních stylů:** Přiměřeně věku seznamovat děti s rozmanitostí lidského chování a stravování (např. sportovní zaměření, vegetariánství) s důrazem na to, co tělo potřebuje ke správnému růstu a vývoji.
- **Digitální a mediální hygiena:** Předcházet negativnímu vlivu digitálních médií, reklam a pasivního trávení času u obrazovek (televize, tablety, chytré telefony) podporou aktivního prožitku.
- **Environmentální výchova:** Upevňovat a rozvíjet u dětí kladný vztah k přírodě, živým tvorům a ochraně životního prostředí (ekologické minimum).
- **Bezpečnost a ochrana zdraví:** Naučit děti základy osobního bezpečí, hravou formou představit základy první pomoci (např. ošetření drobného škrábnutí) a naučit je správně reagovat v krizových situacích s využitím složek Integrovaného záchranného systému (IZS).

Ukazatele úspěchu (Evaluace):
- Dítě projevuje aktivní zájem o pohybové činnosti a preferuje zdravé stravovací návyky (např. konzumace ovoce a zeleniny v MŠ).
- Dítě samostatně a s jistotou zvládá základní sebeobsluhu, dbá o osobní hygienu a čistotu svého těla.
- Dítě chápe, že lidé mohou žít a stravovat se odlišně, a dokáže pojmenovat základní faktory, které tělu škodí (únava, nedostatek spánku, přejídání se sladkostmi).
- Dítě se chová ohleduplně k přírodě, neničí rostliny, neubližuje zvířatům a rozumí významu třídění odpadu.
- Dítě zná základní telefonní čísla tísňových linek (hasiči, policie, záchranáři) a ví, na koho se v případě nebezpečí obrátit.

2. Prevence šikany, posilování mezilidských vztahů a multikulturní výchova

Cíle:
- **Prevence vyčleňování a ubližování:** Předcházet prvotním projevům šikany (opakované záměrné ubližování, posmívání, izolování dítěte z kolektivu) včasným nastavením a upevňováním třídních pravidel.
- **Výchova k toleranci a respektu:** Předcházet projevům předsudků, xenofobie a diskriminace tím, že budeme u dětí pěstovat respekt k odlišnostem (jiná kultura, mateřský jazyk, handicap, odlišné rodinné zázemí).
- **Proaktivní hodnoty soužití:** Upevňovat v dětech obecně uznávané hodnoty společenského života, jako je pravdomluvnost, férovost, úcta a pomoc slabšímu.
- **Úcta k životu a okolí:** Pěstovat v dětech respekt a citlivý vztah ke všem formám života (mezigenerační tolerance – úcta ke starším lidem, ochrana zvířat a rostlin).
- **Rozvoj zdravých vrstevnických vztahů:** Cíleně posilovat přátelské a kooperativní vztahy ve věkově heterogenní třídě, kde starší děti přirozeně chrání a podporují mladší.
- **Podpora touhy po poznání a vzdělání:** Podporovat v dětech jejich přirozenou zvídavost, radost z objevování nového a budovat pozitivní postoj k učení jako základu pro budoucí úspěšný přechod do ZŠ.
- **Profesionální akceschopnost:** Zajistit včasnou a vysoce profesionální diagnostiku i okamžité řešení případných varovných signálů ubližování (využití metod včasné intervence a krizového plánu školy).

Ukazatele úspěchu (Evaluace):

- Dítě má zdravé sebevědomí, projevuje pozitivní přístup k okolí a vnímá mateřskou školu jako bezpečné a předvídatelné prostředí.
- Dítě se dokáže samostatně rozhodovat, vyjádřit otevřeně svůj názor nebo nesouhlas (umí říct „ne, to se mi nelíbí“) a zároveň respektuje názory ostatních.
- Dítě dokáže pod pedagogickým vedením (či s pomocí třídního maskota) řešit běžné konflikty a nedorozumění dohodou, omluvou nebo kompromisem.
- Ve třídě panuje prokazatelně bezpečné, důvěrné a inkluzivní psychosociální klima, kde žádné dítě není dlouhodobě izolováno z kolektivních her

3. Prevence závislostí (tabák, alkohol, jiné návykové látky)

Cíle:

- **Ochrana zdraví a vědomí rizik:** Přiměřeně věku vysvětlit dětem rozdíl mezi látkami, které tělu prospívají (zdravá strava, předepsané léky od lékaře/rodičů), a látkami, které tělo poškozují a způsobují nemoc–závislost (tabákový kouř, alkohol, neznámé látky).
- **Bezpečné chování v rizikovém prostředí:** Naučit děti okamžitě a správně reagovat při kontaktu s nebezpečnými předměty (nález injekční stříkačky – nedotýkat se, ihned volat dospělého) a při setkání s neznámým nebo neobvykle se chovajícím člověkem.
- **Posilování sebekontroly a odmítnutí:** Rozvíjet u dětí schopnost říct „ne“ v situacích, které vnímají jako nebezpečné nebo nekomfortní (např. nabídka neznámé bonbóny/tekutiny od cizího člověka).
- **Zdravé rodinné prostředí:** Aktivně spolupracovat s rodiči na osvětě a podpoře nekuřáckého a bezpečného domácího prostředí bez tolerance k alkoholu před dětmi (vytváření správných vzorců nápodoby).
- **Prevence nudy a frustrace:** Podporovat kreativitu, vlastní nápady a zájmy dětí, nabízet jim bohatou škálu smysluplných spontánních i řízených aktivit jako alternativu k pasivnímu trávení času.

Ukazatele úspěchu (Evaluace):

- Dítě ví, že léky a neznámé látky smí užívat pouze pod dohledem rodičů nebo učitelek, a chápe, že alkohol a cigarety lidskému tělu škodí.
- Dítě v modelové situaci prokáže, že se nedotkne nalezené injekční stříkačky nebo neznámé lahve a situaci okamžitě nahlásí dospělé osobě.
- Dítě dokáže verbálně i neverbálně vyjádřit odmítnutí, pokud mu někdo cizí nabízí neznámou věc, jídlo či pití.
- Prostředí mateřské školy je prokazatelně stimulující a bezpečné; děti se aktivně podílejí na jeho tvorbě a realizují v něm své vlastní nápady a tvořivost.

4. Vztahová výchova a prevence násilí (týrání, zanedbávání, zneužívání)

Cíle :

- **Upevňování hodnot vztahů a rodiny:** Posilovat a upevňovat v dětech vědomí hodnoty rodiny, mateřství, otcovství, partnerské lásky a vzájemné péče v domácím prostředí.
- **Přirozené poznávání lidského těla:** Předkládat témata anatomických odlišností obou pohlaví jako zcela přirozenou součást lidského života, rozvíjet vědecky správné pojmenování částí těla a přiměřeně věku vysvětlit příchod dítěte na svět (porod).
- **Ochrana před násilím a zneužíváním:** Preventivně chránit děti před jakýmikoli formami fyzického, psychického násilí, zanedbávání (syndrom CAN) a narušování osobních hranic ze strany dospělých či starších dětí.
- **Ochrana v digitálním prostoru:** Přiměřeně věku (zejména u předškoláků) budovat základy bezpečné komunikace a prevence rizik spojených s prohlížením nevhodného, děsivého či vulgárního obsahu na internetu a v médiích.

- **Podpora zdravého sebevědomí a resilience:** Rozvíjet u dětí vědomí vlastní hodnoty, úctu k sobě samému a schopnost důvěřovat vlastním pocitům, pokud je jim nějaká situace nepříjemná.

Ukazatele úspěchu (Evaluace):
- Dítě přirozeně a bez studu vnímá své tělo, rozumí tělesným odlišnostem mezi kluky a holkami a chápe, že jeho tělo je jeho vlastním, nedotknutelným prostorem.
- Dítě dokáže v modelové situaci jasně říct „NE“ (např. při nepříjemném doteku, vynucování objetí nebo nevhodném chování druhých) a zároveň toto odmítnutí umí přijmout od ostatních.
- Dítě bezpečně rozlišuje mezi „dobrým tajemstvím“ (např. příprava dárku k narozeninám, ze kterého má radost) a „špatným tajemstvím“ (situace, která v něm vyvolává strach, úzkost nebo stud) a ví, že špatné tajemství musí vždy říct dospělému.
- Dítě se přiměřeně svému věku orientuje v pravidlech chování k cizím lidem a ví, na koho v MŠ nebo v rodině se obrátit, když potřebuje pomoc nebo ochranu.

5. Prevence kriminality, vandalismu a základy právního vědomí

Cíle:
- **Pochopení významu pravidel a zákonů:** Přiměřeně věku vysvětlit dětem, že pravidla ve třídě i zákony ve společnosti jsou nastaveny pro ochranu bezpečí a zdraví všech lidí, nikoli jako omezení svobody.
- **Rozlišování vlastnictví (moje x cizí):** Učit děti jasně rozlišovat mezi vlastním a cizím majetkem. Vštěpovat jim zásadu, že cizí věci (hračky kamaráda, majetek školky) si bez dovolení nebereme a neodnášíme domů (základní prevence krádeží).
- **Úcta k majetku a práci druhých:** Rozvíjet u dětí ohleduplnost k věcem kolem nás, šetrné zacházení s materiálním vybavením třídy i zahrady a předcházet úmyslnému ničení věcí (základní prevence vandalismu).
- **Rozvoj empatie vůči poškozenému:** Pomocí příběhů a modelových situací učit děti vnímat pocity toho, komu bylo ublíženo nebo komu byla vzata či zničena věc (pochopení následků vlastního jednání).
- **Znalost dětských práv a povinností:** Seznamovat děti hravou formou s jejich základními právy (právo na bezpečí, lásku, pomoc), ale zároveň je důsledně propojovat s jejich povinnostmi vůči ostatním (respektovat práva druhých dětí).
- **Pedagog jako morální vzor:** Důsledně předkládat dětem osobní příklad spravedlivého, morálního a bezúhonného chování, které je postavené na dodržování dohodnutých pravidel.

- **Ukazatele úspěchu (Evaluace):**
- Dítě chápe, proč jsou ve třídě nastavena pravidla, snaží se je dodržovat a rozumí přirozeným následkům, které nastanou při jejich porušení (např. když ničím hračku, nemám si s čím hrát).
- Dítě respektuje cizí vlastnictví, před půjčením hračky se kamaráda zeptá a věci úmyslně neničí.
- Dítě má vybudovanou hlubokou důvěru v pedagogické pracovníky (i asistenta pedagoga) a v případě nespravedlnosti, strachu nebo problému se na ně bez obav obrátí o pomoc.
- Dítě ví, že ve společnosti existují lidé, kteří pomáhají chránit naše bezpečí (policie, hasiči, záchranáři), a dokáže popsat, v jakých situacích nám tito dospělí pomáhají.

6. Kyberprevence a prevence digitálních závislostí

Cíle:

- **Výchova k digitální hygieně:** Přiměřeně věku vysvětlit dětem rozdíl mezi reálným světem (hry s kamarády, pohyb venku) a virtuálním světem na obrazovkách (chytré telefony, tablety, televize, herní konzole) s důrazem na vyvážený časový režim.
- **Předcházení zdravotním a psychickým rizikům:** Ochránit děti před negativními dopady nadměrného sledování displejů, jako jsou poruchy soustředění, spánková deprivace, nárůst únavové agresivity, oslabení jemné motoriky a zhoršení zrakového vnímání.
- **Nastavování bezpečných hranic a pravidel:** Vštěpovat dětem jasná rodinná a školní pravidla pro používání technologií (např. pravidlo „u jídla a před spaním telefon neplatí“, časové limity pro hraní her).
- **Podpora smysluplného digitálního obsahu:** Rozvíjet kritické myšlení při výběru obsahu. Ukazovat dětem, že technologie mohou sloužit k učení, rozvoji postřehu, koordinace pohybů, logického myšlení a tvořivosti, nikoli pouze k pasivnímu sledování či prožívání virtuálního násilí.
- **Rozvoj alternativních zájmů:** Nabízet dětem atraktivní pohybové, tvořivé a badatelské aktivity v reálném prostředí (MŠ i příroda), které přirozeně konkurují pasivní zábavě u digitálních médií.

Ukazatele úspěchu (Evaluace):

- Dítě chápe rozdíl mezi časem stráveným u obrazovky a časem pro reálnou hru a dokáže pojmenovat, proč je důležité technologie po určité době vypnout (např. „aby mě nebolely oči a hlava“).
- Dítě respektuje stanovená pravidla pro používání digitálních technologií doma i v MŠ a bez afektu přijímá ukončení času určeného pro obrazovku.
- Dítě v mateřské škole spontánně vyhledává rozmanité hry, hračky a pohybové aktivity; jeho hra není monotematicky zaměřena pouze na imitaci agresivních scén z digitálních her nebo videí.
- Dítě dokáže popsat, které pohádky nebo hry na tabletu mu přinášejí nové vědomosti a radost, a naopak které v něm vyvolávají strach či neklid.

Součástí minimálního preventivní programu je také krizový plán MŠ, viz příloha 1.

Organizace prevence a kompetence zaměstnanců

Ředitelka mateřské školy

Je přímo odpovědná za systém primární prevence a za efektivní řešení případných projevů rizikového chování v MŠ. Vytváří optimální podmínky pro předcházení nežádoucím jevům:

- Koordinuje zpracování, kontroluje realizaci a průběžně vyhodnocuje účinnost Minimálního preventivního programu.
- Zapracovává postupy při výskytu rizikového chování do Školního řádu (případně do Krizového plánu školy).
- Metodicky podporuje týmovou spolupráci pedagogů, asistentů a provozních zaměstnanců MŠ.
- Zajišťuje a koordinuje spolupráci s externími odborníky (PPP, SPC, OSPOD, složky IZS).
- Podporuje a plánuje další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) v oblasti primární prevence a inkluze.

Učitelka

Je v přímém každodenním kontaktu s dětmi, realizuje preventivní aktivity a buduje bezpečné klima třídy:

- Aktivně se podílí na tvorbě a praktické realizaci programů prevence v rámci třídních vzdělávacích aktivit.
- Provádí průběžnou pedagogickou diagnostiku, sleduje vztahy mezi dětmi a včas identifikuje varovné signály rizikového chování.
- Spolupracuje s ředitelkou školy při řešení krizových situací a bezodkladně aplikuje metody situační intervence.
- Společně s dětmi vytváří vnitřní pravidla třídy v souladu se Školním řádem, upevňuje rituály a buduje pozitivní psychosociální klima.
- Zajišťuje každodenní transparentní komunikaci a partnerství se zákonnými zástupci dětí.
- V případě potřeby zpracovává pedagogické charakteristiky a zprávy o dětech pro potřeby poradenských zařízení (PPP, SPC) či sociálních pracovníků.

Asistent pedagoga

- Úzce spolupracuje s učitelkou při integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) do kolektivu.
- Pomáhá dětem s přiznanými podpůrnými opatřeními při zvládání emocí, konfliktů a nácviku sebeovládání přímo v situaci.
- Podílí se na upevňování třídních pravidel a rituálů u integrovaných dětí.
- Pravidelně konzultuje vývoj chování dětí s učitelkou a ředitelkou školy.

Vzdělávání pedagogických pracovníků

Profesionální rozvoj pedagogického sboru v oblasti prevence je klíčovým předpokladem pro udržení bezpečného klimatu školy. Vzdělávání se realizuje v následujících formách:

- **Institucionální vzdělávání (DVPP):** Účast pedagogů na akreditovaných kurzech, jednorázových seminářích, webinářích a odborných besedách zaměřených na primární prevenci rizikového chování, kyberprevenci a metodiku práce s dětmi se specifickými potřebami v oblasti chování. Výběr akcí se odvíjí od aktuální nabídky vzdělávacích institucí a finančních možností MŠ.
- **Samostudium a metodická podpora:** Průběžné sledování odborných trendů, legislativních změn a metodických doporučení MŠMT prostřednictvím odborné literatury, specializovaných portálů a pedagogických periodik.
- **Kolegiální podpora a interní mentorink:** Sdílení poznatků z absolvovaných vzdělávacích kurzů na pedagogických radách, společné konzultace kazuistik (konkrétních případů projevů chování u dětí) a ladění jednotného výchovného přístupu mezi všemi zaměstnanci školy.

Spolupráce s odborníky a jinými organizacemi

V rámci preventivního působení a řešení krizových situací úzce spolupracujeme s externími odborníky a specializovanými institucemi:

Instituce / Organizace	Kontaktní osoba / Profese	Telefonní kontakt	E-mailová adresa
Školský koordinátor prevence Kraje Vysočina Krajský úřad, Odbor školství	**Mgr. Petr Horký** (Odborný úředník)	564 602 941	horky.p@kr-vysocina.cz
PPP a SPC Vysočina pracoviště U Panských 1452, 580 01 Havlíčkův Brod	**Mgr. Kamila Krondráfová** (Vedoucí pracoviště, spec. pedagog)	560 550 860 736 125 501	krondrafova@pppaspcvysocina.cz
PPP Havlíčkův Brod (Příjem objednávek a konzultací)	**Mgr. Ilona Daňková** (Sociální pracovnice poradny)	569 422 171 703 182 812	dankova@pppaspcvysocina.cz
Policie ČR Obvodní oddělení Havlíčkův Brod, Husova 2894	**npor. Mgr. Vojtěch Štěrba** (Vedoucí obvodního oddělení)	974 271 651	hb.oop.havlbrod@pcr.cz
Hasičský záchranný sbor Stanice Havlíčkův Brod, Humpolecká 3606	**mjr. Bc. Jan Šimanovský** (Velitel stanice HB)	950 275 110	jan.simanovsky@hasici-vysocina.cz

Složky Integrovaného záchranného systému (PČR a HZS) jsou kontaktovány buď v případě akutního ohrožení bezpečnosti, nebo v rámci preventivně-osvětových akcí a besed pro děti přímo v MŠ.

Vyhodnocování programu

Evaluace Minimálního preventivního programu je kontinuální proces, který slouží k ověření účinnosti nastavených cílů a k případné úpravě preventivních strategií pro další období.

Formy a nástroje vyhodnocování:

- **Průběžná evaluace:** Provádějí učitelky na základě každodenního sledování (monitoringu) psychosociálního klimatu ve třídě, pozorování chování dětí během řízených i spontánních činností a zaznamenávání projevů dětí s podpůrnými opatřeními (PO).
- **Zpětná vazba od rodiny:** Průběžné vyhodnocování efektivity jednotného výchovného působení na základě individuálních rozhovorů a konzultací se zákonnými zástupci.
- **Závěrečná evaluace:** Provádí se na konci školního roku jako neoddělitelná součást celkového hodnocení Školního vzdělávacího programu (ŠVP). Výsledky jsou prezentovány a projednávány na závěrečné pedagogické radě.

Kritéria úspěšnosti:
Při závěrečném hodnocení je program považován za úspěšný, pokud:

1. Děti ve třídě prokazatelně znají a v praxi převážně dodržují společně nastavená pravidla soužití.
2. Případné konfliktní situace a projevy rizikového chování byly řešeny bezodkladně, bezpečně a s prokazatelným formativním účinkem na děti.
3. Podařilo se udržet bezpečné, vstřícné a inkluzivní psychosociální klima třídy pro všechny děti, včetně integrovaných jedinců.

Na základě výsledků závěrečné analýzy a s ohledem na aktuální složení dětského kolektivu je Minimální preventivní program pro následující školní rok pružně upravován, doplňován a modifikován.

Platnost programu od 1. 9. 2026

Mgr. Alžběta Mach, MBA, LL.M.
ředitelka školy

Mgr. Zuzana Sommerová
zástupce ředitelky školy pro předškolní vzdělávání

Příloha 1

KRIZOVÝ PLÁN MATEŘSKÉ ŠKOLY VĚŽ

Tento krizový plán stanovuje závazné postupy pro pedagogické i nepedagogické pracovníky při výskytu rizikových situací. Cílem je rychlá stabilizace situace, zajištění bezpečnosti dětí a jednotný postup školy.

1. Akutní projevy agresivního chování mezi dětmi

(Fyzické napadení, ubližování, afekt, záchvat vzteku, ničení majetku třídy – typické pro krizové momenty u dětí s PO)

1. Krok: Okamžitá situační intervence (řeší učitelka/asistent na místě)
- Zastavení násilí: Rychle, klidně a rázně ukončit agresivní jednání (fyzicky oddělit děti od sebe, zachovat klidný, ale pevný tón hlasu).

- Zajištění bezpečnosti: Zkontrolovat, zda nedošlo ke zranění. Pokud ano, poskytnout první pomoc. Ostatní děti z třídy odklonit do bezpečné vzdálenosti (pověřit druhou učitelku/asistentku/provozní zaměstnankyni dohledem).

- Zklidnění jedince v afektu: Agresora (dítě v afektu) izolovat v rámci třídy do klidové zóny (případně odvést do šatny, pokud je přítomen asistent). Zvolit metodu formativního působení (klidný hlas, bezpečné obětí pro zklidnění, odvedení pozornosti, dechová cvičení).

- Sanace situace: Jakmile afekt odezní, provést s dítětem krátký rozhovor (využití plyšového maskota třídy. Pojmenovat emoci, ukázat na porušené třídní pravidlo a vést děti k omluvě/nápravě.

2. Krok: Informování a evidence (Pedagogický sbor)
- Informování ředitelky: Učitelka bezodkladně informuje ředitelku školy o závažném incidentu.

- Zápis do archu: Učitelka (příp. asistent) provede tentýž den písemný záznam o incidentu do Knihy úrazů (pokud došlo ke zranění) nebo do vnitřní pedagogické evidence/kazuistiky (datum, čas, popis situace, jak byla vyřešena).

3. Krok: Řešení se zákonnými zástupci (Učitelka + Ředitelka)
- Transparentní sdělení: Při předávání dětí jsou rodiče *obou* stran (útočníka i poškozeného) osobně a emočně neutrálně informováni o tom, co se stalo a jak učitelka situaci vyřešila.

- Tripartitní schůzka: Při opakujících se incidencích (zejména u dětí s PO) svolá ředitelka/ zástupkyně ředitelky schůzku: Rodič + Učitelka + Asistent.

- Cílem je nastavení **jednotného výchovného postupu** (doma i v MŠ).

2. Podezření na týrání, zanedbávání nebo zneužívání dítěte (Syndrom CAN)

(Varovné signály: Neobvyklé modřiny, popáleniny, extrémní změna chování, apatie/agresivita, zanedbaná hygiena, zápach, hlad, kresba či vyprávění s nevhodným sexuálním podtextem)

1. Krok: Interní diagnostika a monitoring

- Učitelka provádí diskrétní pozorování a detailně si zapisuje varovné signály (data, fakta, citace výroků dítěte, nákresy/fotografie modřin). **Nikdy situaci nevyšetřuje sama s rodiči!**

- Učitelka okamžitě předá všechny podklady ředitelce školy.

2. Krok: Postup školy
- Ředitelka školy vyhodnotí závažnost. Pokud podezření přetrvává, má škola **zákonnou oznamovací povinnost**.

- Ředitelka kontaktuje **OSPOD** (Orgán sociálně-právní ochrany dětí) v Havlíčkově Brodě a podá písemné „Oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že jde o dítě v ohrožení".

- V případě bezprostředního ohrožení života nebo zdraví dítěte (dítě přijde zraněné, zjevně zbité) ředitelka okamžitě volá **Policii ČR** (npor. Mgr. Vojtěch Štěrba – 974 271 651) a OSPOD. Kontakt s rodiči se v tomto momentě odkládá na pokyn Policie ČR.

3. Nález nebezpečného předmětu v areálu MŠ, na zahradě, během vycházky

(Použitá injekční stříkačka, neznámá chemická látka, alkohol, lék, zbraň)

1. Krok: Zajištění bezpečnosti dětí (učitelka)
- Okamžitě zastavit pohyb dětí směrem k nálezu. Odvést děti do bezpečné vzdálenosti.

- Jasně dětem zopakovat pravidlo: **„Nedotýkáme se, na nic nesaháme, ihned voláme dospělého."**

2. Krok: Likvidace rizika (učitelka/provozní zaměstnanec)
- Místo nálezu zajistit (jeden dospělý u něj zůstane, aby na něj nikdo nestoupl).

- Injekční stříkačka/drogy: Pokud je to na veřejně přístupném místě u zahrady, volá se **Policie ČR** (974 271 651) k bezpečné likvidaci.

4. Úraz nebo náhlé vážné onemocnění dítěte v MŠ

(Závažný pád z herního prvku na zahradě, dušení, bezvědomí, alergický šok)

1. Krok: První pomoc a Integrovaný záchranný systém (Všichni přítomní)
- Pedagog, který je u dítěte, okamžitě poskytuje první pomoc.

- Druhý zaměstnanec (asistent/kolegyně) neprodleně volá **Zdravotnickou záchrannou službu** (linka **155** nebo **112**).

- Zajistí se volný příjezd pro sanitku.

2. Krok: Vyrozumění a evidence
- Ihned po stabilizaci situace (případně během telefonátu se záchranáři, pokud je přítomno více dospělých) učitelka telefonicky informuje **zákonné zástupce dítěte** a ředitelku školy.

- Učitelka provede zápis do Knihy úrazů a v případě těžkého úrazu informuje ředitelka Českou školní inspekce (ČŠI) a zřizovatele (Obec Věž).